

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง สัตวแพทย์ประจำท้องที่ตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์

กรมปศุสัตว์ ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ กษ ๐๖๑๐/๑๗๒๒๗ ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ตามมาตรา ๓๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ ให้อธิบดีมีอำนาจวางระเบียบการตรวจโรคและทำลายเชื้อโรคจากสัตว์หรือซากสัตว์ที่มีการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร หรือเคลื่อนย้ายภายในราชอาณาจักร ซึ่งปัจจุบันอธิบดีกรมปศุสัตว์ได้ออกระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วย การอนุญาต การตรวจโรค และการทำลายเชื้อโรคในการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๕๔ ระเบียบดังกล่าวมีผลให้สัตวแพทย์ประจำท้องที่มีอำนาจตามมาตรา ๓๔ แห่งกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์ ในการอนุญาตให้นำสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัด โดยในระเบียบนี้กำหนดให้สัตวแพทย์ประจำท้องที่ หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด หรือปศุสัตว์อำเภอ แต่เนื่องจากตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๕ ได้ยุบเลิกตำแหน่งปศุสัตว์อำเภอซึ่งเป็นสัตวแพทย์ประจำท้องที่ จึงส่งผลกระทบต่อความสะดวกของประชาชนในการขออนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ อย่างไรก็ตาม ได้มีประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่องกำหนดด่านกักสัตว์ ตามพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๒ กำหนดชื่อและอาณาเขตรับผิดชอบของด่านกักสัตว์ ๔๔ แห่งทั่วประเทศ โดยด่านกักกันสัตว์แต่ละแห่ง ซึ่งเป็นหน่วยงานสังกัดราชการส่วนกลางแต่มีที่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคจะมีอาณาเขตรับผิดชอบตามท้องที่จังหวัดที่ด่านกักกันสัตว์ตั้งอยู่ รวมถึงท้องที่จังหวัดใกล้เคียงที่ไม่มีด่านกักกันสัตว์ตั้งอยู่ ส่งผลให้ท้องที่จังหวัดทั่วประเทศ ๗๖ จังหวัด จะมีด่านกักกันสัตว์รับผิดชอบทุกจังหวัดและในการปฏิบัติงานของด่านกักกันสัตว์แต่ละท้องที่ที่จะปฏิบัติงานด้านควบคุมการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ การกักตรวจสัตว์ก่อนหรือหลังการเคลื่อนย้าย รวมทั้งการตรวจอนุญาตเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์เข้าในเขตปลอดโรคระบาดตามที่อธิบดีกรมปศุสัตว์มอบหมาย ซึ่งมีศักยภาพเพียงพอที่จะปฏิบัติงานแทนปศุสัตว์อำเภอได้ และกรมปศุสัตว์ได้มีประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่องกำหนดพื้นที่รับผิดชอบของสำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัย ลงวันที่ ๒๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ กำหนดพื้นที่รับผิดชอบจำนวน ๙ เขต ครอบคลุมพื้นที่ ๗๖ จังหวัด โดยกรมปศุสัตว์มีนโยบายในการจัดระเบียบการอนุญาตให้เคลื่อนย้ายสัตว์และซากสัตว์ให้เป็นระบบและสอดคล้องกับการปรับปรุงโครงสร้างกระทรวง ทบวง กรม โดยมีด่านกักกันสัตว์ซึ่งมีหน้าที่หลักที่รับผิดชอบในส่วนของการ

กักกันสัตว์หรือซากสัตว์ภายหลังการนำเข้าเป็นหลัก อันเป็นการปฏิบัติงานในลักษณะเบ็ดเสร็จในจุดเดียว (one-stop services) และให้สำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยเป็นผู้พิจารณาอนุญาตให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ตามที่กรมปศุสัตว์วางระเบียบ

กรมปศุสัตว์จึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาว่า ในลักษณะการปฏิบัติงานของด่านกักกันสัตว์ หรือสำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัยดังกล่าว หัวหน้าด่านกักกันสัตว์และผู้อำนวยการสำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัย ซึ่งเป็นสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์จะเป็นสัตวแพทย์ประจำท้องที่ตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ หรือไม่อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑๐) ได้พิจารณาข้อหารือและรับฟังข้อเท็จจริงเพิ่มเติมจากผู้แทนกรมปศุสัตว์แล้ว เห็นว่า โดยที่มาตรา ๓๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้กำหนดให้สัตวแพทย์ประจำท้องที่มีอำนาจหน้าที่ในการอนุญาตให้เคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่ต่างจังหวัด แต่ไม่ได้กำหนดนิยามคำว่า “สัตวแพทย์ประจำท้องที่” ไว้ในพระราชบัญญัติดังกล่าว หากแต่ได้มีบทนิยามคำว่า “สัตวแพทย์” ไว้ในมาตรา ๔^๒ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งหมายความว่า สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง ส่วนคำว่า “ประจำ” และคำว่า “ท้องที่” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ “ประจำ” หมายความว่า เป็นปกติ เสมอ เฉพาะที่กำหนดให้มีเป็นปกติ และคำว่า “ท้องที่” หมายความว่า พื้นที่หรือถิ่นแห่งใดแห่งหนึ่ง เช่น ท้องที่จังหวัด ท้องที่อำเภอ ฯลฯ ฉะนั้น เมื่อนำความหมายของถ้อยคำทั้งสามดังกล่าวมาประกอบเข้ากันแล้ว สัตวแพทย์ประจำท้องที่ มีความหมายถึงผู้ดำรงตำแหน่งเป็นสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ซึ่งได้รับแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการประจำเฉพาะในเขตท้องที่จังหวัดหรือเขตท้องที่อำเภอนั้น ๆ ทั้งนี้โดยจะสังกัดราชการบริหารส่วนกลาง หรือสังกัดราชการบริหารส่วนภูมิภาคของกรมปศุสัตว์ก็ได้

อย่างไรก็ตาม “สัตวแพทย์ประจำท้องที่” ที่จะมีอำนาจตามมาตรา ๓๔ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๔๙๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรคระบาด

^๑ มาตรา ๓๔ ผู้ใดนำ ช้าง ม้า โค กระบือ แพะ แกะ สุกร หรือน้ำเชื้อสำหรับผสมพันธุ์หรือเอ็มบริโอของสัตว์เหล่านี้ หรือสัตว์ชนิดอื่นตามที่กำหนดในกฎกระทรวงหรือซากสัตว์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ไปยังท้องที่ต่างจังหวัด ต้องได้รับใบอนุญาตจากสัตวแพทย์ประจำท้องที่

ในการออกใบอนุญาตตามวรรคหนึ่ง สัตวแพทย์จะกำหนดเงื่อนไขตามที่จำเป็นไว้ในใบอนุญาตเกี่ยวกับการใช้เส้นทางและยานพาหนะในการนำสัตว์ไปและสถานีขนส่งสัตว์และการผ่านด่านกักสัตว์ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนดก็ได้ เว้นแต่เป็นการนำสัตว์ไปเลี้ยงหรือใช้งานชั่วคราว

^๒ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“สัตวแพทย์” หมายความว่า สัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

สัตว์(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ นั้น จะต้องพิจารณาถึงบทบัญญัติตามมาตรา ๓๓ (๔)^๓ แห่งพระราชบัญญัติโรคระบาดสัตว์ พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งให้อำนาจอธิบดีกรมปศุสัตว์วางระเบียบในเรื่องการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ไปยังท้องที่อื่น โดยการวางระเบียบดังกล่าว อธิบดีมีอำนาจที่จะกำหนดให้ข้าราชการของกรมปศุสัตว์ซึ่งดำรงตำแหน่งสัตวแพทย์ของกรมปศุสัตว์และปฏิบัติราชการประจำในท้องที่นั้น ๆ ทำหน้าที่สัตวแพทย์ประจำท้องที่ตามมาตรา ๓๔ ได้ ซึ่งในปัจจุบัน อธิบดีกรมปศุสัตว์ได้ออกระเบียบกรมปศุสัตว์ว่าด้วยการอนุญาต การตรวจโรคและการทำลายเชื้อโรคในการเคลื่อนย้ายสัตว์หรือซากสัตว์ภายในราชอาณาจักร พ.ศ. ๒๕๔๔ โดยข้อ ๔^๔ ของระเบียบดังกล่าว กำหนดให้สัตวแพทย์ประจำท้องที่หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ แต่ไม่ได้ครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าด่านกักกันสัตว์ และผู้อำนวยการสำนักสุขศาสตร์สัตว์และสุขอนามัย ดังนั้น หากอธิบดีกรมปศุสัตว์ประสงค์ที่จะกำหนดให้สัตวแพทย์ประจำท้องที่ครอบคลุมถึงผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว ก็ต้องดำเนินการแก้ไขระเบียบ โดยอธิบดีกรมปศุสัตว์จะต้องพิจารณาถึงอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๔๕ และภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบของกรมปศุสัตว์ที่กำหนดไว้ด้วย

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(นางสาวพรทิพย์ จาละ)

รองเลขาธิการฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖

^๓ มาตรา ๓๓ ให้อธิบดีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ฯลฯ

ฯลฯ

(๔) วางระเบียบการตรวจโรคและทำลายเชื้อโรคจากสัตว์หรือซากสัตว์ที่มีการนำเข้า นำออก หรือนำผ่านราชอาณาจักร หรือเคลื่อนย้ายภายในราชอาณาจักร

^๔ ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

“สัตวแพทย์ประจำท้องที่” หมายความว่า ผู้ดำรงตำแหน่งปศุสัตว์จังหวัด ปศุสัตว์อำเภอ

ฯลฯ

ฯลฯ